

Uchwała nr XXIX/238/2016
Rady Gminy Świdnica
z dnia 30 czerwca 2016

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za rok 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 110 ust.1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za rok 2015 stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świdnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Świdnica
Regina Adamska
Regina Adamska

Uzasadnienie
do uchwały nr XXXIX/238/2016
Rady Gminy Świdnica
z dnia 30 czerwca 2016

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za rok 2015.

Projekt uchwały przygotowany został w oparciu o przywołane na wstępie uchwały przepisy. Zgodnie z nimi kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest do składania radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności ośrodka. Podjęcie uchwały jest zatem zasadne.

sporządziła :

E.Burdek

RADCA PRAWNY

Anna Sapińska-Mačkowiak
.....
W.W.F.604
(Radca prawny)

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy
(Kierownik GOPS)
Ewa Burdek

Załącznik
do uchwały nr XXIX/238/2016
Rady Gminy Świdnica
z dnia 30.02.2016

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy
za rok 2015**

Plan finansowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w 2015 roku

1. Dotacja Wojewody na realizację zadań zleconych gminie

ogółem: **294.666**

w tym na:

- obsługę i koszty Karty Dużej Rodziny - 536
- utrzymanie ośrodka pomocy społecznej - 207.331
- opłacanie składki zdrowotnej za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne - 66.499
- wynagrodzenie za sprawowanie opieki ustanowionej przez sąd - 8.800
- wypłatę zasiłków z tytułu klęski żywiołowej (gwałtowne wiatry) - 11.500

2. Dotacja Wojewody na realizację zadań zleconych gminie z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

ogółem: **3.972.777**

w tym na:

- świadczenia rodzinne - 2.957.587
  - składkę emerytalno-rentową - 218.018
  - fundusz alimentacyjny - 550.105
  - rządowy program dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne - 4.656
  - obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 160.095
- (w tym :wynagrodzenia, pochodne, materiały biurowe, energia, zakup usług pozostałych)
- specjalny zasiłek opiekuna - 34.823
  - zasiłek dla opiekuna - 47.493

3. Dotacja Wojewody na dofinansowanie zadań własnych obowiązkowych z zakresu pomocy społecznej

ogółem: **514.172**

w tym na:

- zasiłki stałe - 276.774
- zasiłki okresowe - 129.500
- realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 83.000
- opłacanie składki zdrowotnej od zasiłków stałych - 24.898

4. Dotacja gminy na realizację zadań własnych gminy

ogółem: **2.046.047**

w tym na:

- usługi opiekuńcze	- 415.581
- świadczenia społeczne	- 325.012
- odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej	- 482.289
- realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	- 82.481
- opłacenie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wych.	- 12.003
- opłacenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- 60.602
- obsługa techniczna ZI	- 4.092
- utrzymanie ośrodka pomocy społecznej	- 663.987

5. Dotacja gminy na realizację dodatków mieszkaniowych

ogółem: **50.487**

w tym na:

- dodatki mieszkaniowe	- 50.487
------------------------	----------

6. Organizacja prac społecznie użytecznych ogółem:

w tym : **124.874**

- dotacja starosty	- 77.562
- dotacja gminy	- 48.312

7. Dotacja gminy na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii ogółem: 209.141

w tym na:

- przeciwdziałanie narkomanii	- 1.976
- przeciwdziałanie alkoholizmowi	- 207.165

Zmiany jakie zaszły w funkcjonowaniu pomocy społecznej wynikają zarówno z potrzeb jednostek, grup czy określonych zbiorowości społecznych (w tym wypadku zagrożonych wykluczeniem społecznym), ze zmian w podejściu metodologicznym, jak i ze zmian legislacyjnych, w tym związanych z przystąpieniem Polski do UE. Zapisy ustawy o pomocy społecznej warunkują korzystanie z pomocy społecznej od współpracy i aktywności podopiecznego. Stanowi to przełom w dotychczasowym postępowaniu służb pomocy społecznej. Ukierunkowało ich działania na wzmacnianie aktywności klienta i usamodzielniania tak, aby stał się nie odbiorcą pomocy społecznej, ale partnerem w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji. Wzrost podmiotowości oraz partnerstwa oznacza większą odpowiedzialność za podejmowane działania i przyczyniać się miało do większej motywacji wewnętrznej, a także skuteczności podejmowanych działań. Pomoc społeczna nie pełni już roli uzupełnienia systemu, lecz stanowi jego istotny i trwały element, który powinien zapewniać mu wewnętrzną równowagę.

Świadczona przez ośrodki pomocy społecznej pomoc jest uzależniona przede wszystkim od budżetu, jakim dysponują. W celu prowadzenia bardziej trafnych działań w dziedzinie udzielania pomocy dla mieszkańców znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych odstąpiono od monopolu państwa w wykonywaniu zadań społecznych na rzecz ich decentralizacji. Oznaczało to przekazanie uprawnień administracji publicznej na szczebel wspólnot gminnych. Samorząd terytorialny stał się tym samym głównym podmiotem polityki społecznej, a państwo stało jednym z wielu podmiotów odpowiedzialnych za system bezpieczeństwa socjalnego. **Większość działań pomocowych leżących do tej pory w gestii rządu przejęły samorządy jednak bez dotychczasowego dofinansowania ze strony budżetu państwa.** Utworzone w latach dziewięćdziesiątych ośrodki pomocy społecznej stanowią największą i najbardziej kompleksową instytucję mającą na celu wspieranie finansowe, rzeczowe, doradcze, informacyjne i edukacyjne wszystkich osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zmiany jakie dokonały się – zarówno na poziomie legislacyjnym, jak i metodologicznym- zaowocowały zmianą w podejściu do klienta, nakładając na niego obowiązek współpracy i podejmowania aktywności w zakresie rozwiązywania swojej trudnej sytuacji, ale również nałóżły na pracownika socjalnego obowiązek realizowania innych aniżeli dotychczas metod, technik i form pracy. Niepokojące jest jednak to, że zmiany, które się dokonały obciążąły znacznie budżety samorządów gminnych. Wspieranie, edukowanie, włączanie do aktywności zawodowej przy jednoczesnym projektowaniu zmian, programowanie funkcjonowania zintegrowanych lokalnych systemów wsparcia- to przyszłość i wyzwanie dla systemu pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem tej pomocy jest doprowadzenie do usamodzielnienia świadczeniobiorców oraz zintegrowanie ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc ta ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób i rodzin z niej korzystających.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej w gminie utworzony został w 1990 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa, która działa na podstawie statutu, regulaminu organizacyjnego i ustawy o pomocy społecznej. Utrzymanie ośrodka finansowane jest z budżetu wojewody i budżetu gminy. Z mocy ustawy o pomocy społecznej wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie.

Oprócz tego realizuje sprawy z zakresu: dodatków mieszkaniowych wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnego wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wynikające z ustaw: z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późn. zm. i z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z późn. zm., przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z późn. zm., ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z późn. zm., prac społecznie użytecznych wynikających z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z późn. zm., zadania z zakresu Karty Dużej Rodziny.

I. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy

Kadrę ośrodka na dzień 31 grudnia 2015 r. stanowiło 18 osób w tym: 1 kierownik, 8 pracowników socjalnych w rejonach, 1 główny księgowy, 1 kasjer, 2 pracowników obsługujących świadczenia rodzinne, 1 pracownik obsługujący fundusz alimentacyjny, 1 pracownik obsługujący dodatki mieszkaniowe, 1 informatyk na 1/2 etatu, 1 pracownik na 1/2 etatu zatrudniony na umowę zlecenie wykonujący zadania z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, 1 na pracownik obsługi (sprzątaczką) na 1/2 etatu. Ze środków przeznaczonych na rozwiązywanie

problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii zatrudnionych było na umowę zlecenie 5 koordynatorów prowadzących zajęcia w centrach profilaktyczno-sportowych. Na dzień 31 grudnia 2015 r. został spełniony warunek art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, który mówi że ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców gminy w stosunku 1 pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców.

W ośrodku pracuje wyspecjalizowana kadra, która systematycznie podnosi kwalifikacje zawodowe i wykształcenie. Struktura poziomu wykształcenia pracowników ośrodka zatrudnionych na podstawie umowy o pracę przedstawiała się w sposób następujący:

1. 78% pracowników posiada wyższe wykształcenie (14 osób),
2. 16% pracowników posiada wykształcenie średnie (3 osoby),
3. 6% pracowników posiada wykształcenie podstawowe (1 osoba).

Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku wymaga od pracowników ciągłego doskonalenia. W roku 2015 pracownicy ośrodka uczestniczyli w 4 szkoleniach płatnych i 8 bezpłatnych.

II. Klienci ośrodka pomocy społecznej

Gminę Świdnica na dzień 31 grudnia 2015 r. zamieszkiwało 16.740 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w tym 8.481 kobiet i 8.259 mężczyzn oraz 334 osoby zameldowane na pobyt czasowy. Spośród nich Gminny Ośrodek w Świdnicy objął pomocą 395 rodzin, w tym 53 rodzin z pracy socjalnej. Ilość osób w tych rodzinach wyniosła 1.002 osób. Analizując liczbę osób objętych pomocą do liczby mieszkańców gminy należy przyjąć, że 5.99% mieszkańców gminy skorzystała z pomocy społecznej. Najczęściej pomocy udzielono z powodu: ubóstwa – 298 rodzin, bezdomności- 17 rodzin, potrzeby ochrony macierzyństwa- 46 rodzin, bezrobocia- 205 rodzin, niepełnosprawności- 110 rodzin, długotrwałej lub ciężkiej choroby- 225 rodzin, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 134 rodzin, przemocy w rodzinie – 3 rodziny, alkoholizmu- 23 rodzin, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 7 rodzin, zdarzenia losowego – 6 rodzin, klęski żywiołowej – 3 rodziny. Osoby i rodziny, którym nie można udzielić pomocy ponieważ nie spełniają kryteriów dochodowych z ustawy o pomocy społecznej, ośrodek wspierał w formie celowych zasiłków specjalnych i za pośrednictwem Świdnickiego Banku Żywności.

Z pomocy banku żywności w 2015 roku skorzystało 899 osób (w 2015 r. wprowadzone zostało kryterium dochodowe obowiązujące w wysokości 150% kryterium dochodowego z pomocy społecznej), wartość przekazanej żywności wyniosła 92.569 zł , ilość przekazanej żywności wyniosła 43.348 kg.

Klienci ośrodka pomocy społecznej korzystali również z pomocy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Świdnicy w postaci talonów na odzież używaną – 39 rodzin, oraz z pomocy Polskiego Czerwonego Krzyża w postaci talonów na odzież – 1 rodzina.

Podstawowym narzędziem, w oparciu o które przyznaje się świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu w ciągu 14 dni od dnia wpłynięcia wniosku o pomoc. W roku 2015 pracownicy socjalni przeprowadzili 1.288 wywiadów dla potrzeb naszego ośrodka. Wzór rodzinnego wywiadu środowiskowego jest drukiem sformalizowanym określonym w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej w dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 124).

Do realizacji świadczeń z pomocy społecznej niezbędne jest ustalenie możliwości pomocy ze strony osób zobowiązanych do alimentacji. W tym celu przeprowadzonych zostało 34 wywiadów alimentacyjnych do celów służbowych dla ośrodków pomocy społecznej z terenu kraju.

Przyznanie pomocy następuje we wszystkich przypadkach w formie decyzji administracyjnej. W 2015 r. wydanych zostało 2.592 decyzji administracyjnych. Dotyczyły one udzielenia pomocy w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych, opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, umieszczania w domach pomocy społecznej i pomocy w formie usług opiekuńczych. Decyzji odmawiających pomocy wydano 29. Głównym powodem odmowy pomocy było niespełnianie przez osoby ubiegające się kryterium dochodowego z ustawy.

Zgodnie z art. 17 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej do zadań obowiązkowych gminy należy świadczenie pracy socjalnej. Praca socjalna świadczona jest bez względu na dochód, a celem jej jest usprawnienie funkcjonowania rodziny w środowisku. Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono dla 53 rodzin. Były to głównie: porada, wsparcie informacyjne, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, pomoc w kontaktach ze służbą zdrowia, pisanie pozwów do sądu o świadczenia alimentacyjne, wypełnianie wniosków do ZUS o świadczenia emerytalno-rentowe i wniosków do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności o ustalenie stopnia niepełnosprawności do celów pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Innym elementem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy. W roku 2015 z klientami pomocy społecznej zawartych zostało 8 kontraktów socjalnych.

Analizując kwoty wydatkowane dla świadczeniobiorców pomocy społecznej, które przedstawione będą poniżej, zauważyć należy, że na przestrzeni ostatnich lat zmieniła się i będzie się zmieniać kategoria świadczeniobiorców. Wśród świadczeniobiorców nie ma już tak dużo rodzin z dziećmi, rodzin wielodzietnych. O pomoc ubiegają się osoby samotne w wieku 50+, długotrwale bezrobotne, rozwiedzione, które z własnej winy pozostały same. Dzieci emigrowały za granicę i nie przejawiają zainteresowania ich losem. Rynek pracy nie oferuje dla tych osób pracy, a uzależnienia, którymi są dotknięci nie pozwalają na pełne uczestnictwo w życiu w społeczeństwie. Przemiany polityczno-gospodarcze okazały się dla nich za trudne w zmianie myślenia i odnalezienia się w nowej rzeczywistości.

III. Zdania własne gminy

1. W ramach rozdziału **85202 domy pomocy społecznej** opłacano pobyt w domach pomocy społecznej dla 25 mieszkańców naszej gminy na kwotę **482.289**. W porównaniu do roku 2014 liczba osób korzystających z tej formy pomocy wzrosła o 2 osoby. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej. Osoby umieszczane w domach pomocy społecznej nie posiadają wysokich świadczeń emerytalno-rentowych, z których mogliby ponosić pełną odpłatność za pobyt, a średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej wynosi od 2.950 do 4.000.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej ustala każdego roku starosta powiatu, na terenie którego dom pomocy społecznej się znajduje. W związku z tym nie mamy jako gmina wpływu na koszt utrzymania w domach pomocy społecznej i musimy ponosić odpłatność zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Z wywiadów alimentacyjnych przeprowadzanych u rodziny osób umieszczanych w domach pomocy społecznej wynika jednoznacznie, że nie jest ona w stanie dopłacać do kosztów pobytu członka rodziny w domu pomocy społecznej z uwagi na niskie dochody. Tak więc wkład gminy w odpłatność za pobyt w dps jest duży i co roku wzrasta. Im mniejsza wysokość świadczenia emerytalno-rentowego mieszkańca domu, tym większe koszty ponoszone przez gminę.

W celu zobrazowania wydatków ponoszonych przez gminę za pobyt w domach pomocy społecznej przedstawiam wzrost wydatków na to zadanie za lata 2012-2015 w poniższej tabeli:

Tabela Nr 1. Wzrost wydatków gminy za ponoszenie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2012-2015

Lp.	Lata	Liczba osób	Wydatkowana kwota
1	2012	18	364.456
2	2013	25	420.621
3	2014	23	493.103
4	2015	25	482.289

W rozdziale 85295 pozostała działalność wydatkowano kwotę 291.355 na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" oraz na realizację programu prac społecznie użytecznych.

1. Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" wydatkowano kwotę 181.946. Zadanie to było dofinansowane z budżetu wojewody w kwocie 165.481 z tego kwota 83.000 pochodziła z budżetu gminy. Dożywianiem objęte były dzieci, młodzież, osoby starsze, chore, samotne, niepełnosprawne nie mające warunków do sporządzenia posiłku. Dzieci w wieku do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 51, dzieci i młodzieży do ukończenia szkół ponadgimnazjalnych – 130, starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych – 47. Łączna liczba dożywianych osób wyniosła 229, liczba wydanych posiłków – 25.741, w tym: całodzienne wyżywienie (w żłobku, przedszkolu na terenie miasta) 3.667, pełnych obiadów wydano- 22.074, , średni koszt posiłku dla dzieci w 2015 r. wyniósł 5.72, dla osoby dorosłej 8.98. W 2015 r. finansowanie całości zadania „dożywianie” odbywało się zgodnie z porozumieniem gminy i wojewody 60% z budżetu państwa, 40% ze strony gminy.

2. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użytecznie organizowane były w naszej gminie po raz siódmy. Podstawą prawną do ich zorganizowania jest rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych. W roku 2015 podmiotem, w którym organizowane były prace społecznie użyteczne był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, miejscem wykonywania prac społecznie użytecznych był teren Gminy Świdnica.

Gmina Świdnica podpisała z PUP Świdnica porozumienie w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych w okresie od 16.02.2015 r. do 30.11.2015 r. Liczba skierowanych osób bezrobotnych wyniosła 42 a miejscowości, w których wykonywane były prace społecznie użyteczne to:

Bojanice, Boleścin, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Burkatów, Gogołów, Grodziszczce, Jagodnik, Komorów, Krzczonów, Krzyżowa, Lubachów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Makowice, Miłochów, Modliszów, Mokrzeszów, Niegoszów, Panków, Pogorzała, Pszenno, Słotwina, Wieruszów, Wilków, Witoszów Górny, Witoszów Dolny, Sulisławice. W trakcie ich trwania pracę w oparciu o umowę o pracę podjęło 8 osób.

Od kilku lat program prac społecznie użyteczne cieszy się dużym powodzeniem wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. Wprawdzie dla niektórych jest on jednym ze sposobów na przeżycie, ale to także okres pozwalający złagodzić w części czas oczekiwania na własne świadczenia emerytalno-rentowe. Należy go nadal realizować, ponieważ w naszej gminie jest bardzo skuteczny i przynosi wymierne efekty.

Wymiernym efektem prac społecznie użytecznych jest zmiana wyglądu naszych miejscowości. To ogromna zasługa naszych sołtysów, którzy nadzorują pracujących w pracach społecznie użytecznych. Osiem lat realizacji programu prac społecznie użytecznych pozwolił wspólnie wypracować metody aktywizacji klientów ośrodka pomocy społecznej, a kolejne lata na pewno je jeszcze udoskonala. W powiecie świdnickim jesteśmy jedyną gminą, która typuje do tego programu tak dużą liczbę osób.

Łącznie na prace społecznie użyteczne wydatkowano w 2015 r. **125.874**, gmina wkład własny wniosła w kwocie **48.311**, starostwo dofinansowało **77.562**

Bezrobotni przepracowali na rzecz gminy **15.540** godzin. Stawka za jedną godzinę pracy wynosiła 8.10 zł, wymiar czasu pracy miesięcznie wynosił 40 godzin. Osoby bezrobotne otrzymywały wynagrodzenie w wysokości 324 zł netto m-nie.

W rozdziale **85228 usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze** wydatkowano kwotę **292.760** dla 38 osób. Pomocą w tej formie objęto zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej osoby, które z powodu wieku lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione ze strony najbliższej rodziny. Obejmowała ona zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie w miarę możliwości kontaktu z otoczeniem. Pomoc w tej formie służyła temu, aby jak najdłużej utrzymać te osoby w ich dotychczasowym środowisku zamieszkania, ponieważ do pomocy instytucjonalnej podchodzą z niechęcią. Ilość udzielonych świadczeń wyniosła 44.567, koszt za 1 godz. usług wyniósł 8 zł brutto. Tę formę pomocy realizowano w formie umów zleceń z najbliższymi sąsiadami, którym ufają osoby wymagające pomocy.

W poniższej tabeli zobrazowano wydatki na usługi opiekuńcze za lata 2012-2015.

Tabela Nr 2. Wydatki gminy na usługi opiekuńcze w latach 2012-2015

Lp.	Lata	Ilość osób	Wydatki
1	2012	47	438.590
2	2013	39	390.398
3	2014	33	372.596
4	2015	38	293.760

Uwaga!

Różnice w wydatkach w poszczególnych latach wynikają z ilości godzin świadczonych usług oraz ilości osób korzystających z tej formy pomocy.

W ramach **rozdziału 85213** realizowane były wydatki na opłacanie składki zdrowotnej za osoby otrzymujące zasiłki stałe i nie mogące ubezpieczyć się z innych źródeł. Wydatkowana kwota wyniosła **24.898** (środki z budżety wojewody jako dof. zadań własnych gminy). Natomiast na opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne wydatkowano kwotę **66.499** (dof. z budżetu wojewody). Łącznie w ramach **rozdziału 85213** wydatkowano kwotę **91.397** całość z budżetu wojewody.

W ramach **rozdziału 85214** realizowane były zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne, zasiłki stałe. Ogółem wydatki w tym rozdziale wyniosły : **819.946**

Zasilek okresowy przyznawany jest zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (wówczas świadczenie to podlega zwrotowi). Jest to zadanie dofinansowywane z budżetu wojewody. W roku 2014 na tę formę pomocy wydatkowano kwotę **144.955**, w tym z budżetu wojewody **129.500**, z budżetu gminy **15.455**. Z pomocy w tej formie skorzystało 151 rodzin (386 osób w tych rodzinach), świadczeń wypłacono 441 w tym: z powodu bezrobocia – 112, długotrwałej choroby – 28, niepełnosprawności – 11, innych powodów – 28. Średnia wysokość świadczenia wyniosła ok. 329, okres udzielonej pomocy w ciągu roku wyniósł ok. 6 miesięcy. Wysokość zasiłku okresowego jest wyliczana z wzoru określonego ustawą.

Zasilek celowy przyznawany jest zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na: pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności,

leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobne remonty, naprawy w mieszkaniu, koszty pogrzebu, udzielenie schronienia, zaspokojenie bieżących potrzeb w związku opuszczeniem zakładu karnego, na częściowe pokrycie wydatków powstałych wskutek zdarzenia losowego.

Tabela Nr 3 Wydatki na zasiłki celowe i w naturze w 2015

Lp.	Rodzaj świadczenia/pomocy	Ilość osób/rodzin	Średnia wysokość świadczenia	Wydatkowana kwota
1	Schronienie od I-XII	12	23	63635
2	Zdarzenia losowe	6	4670	28000
3	Zasiłki celowe na zakup żywności	181	110	40245
4	Talony żywnościowe	21	140	5889
5	Zasiłki celowe na zakup odzieży	87	126	12620
6	Zasiłki celowe na zakup 250 kg, ½ t i 1 t opału	188	322	60635
7	Zakup 250 kg, ½ t i 1 t opału	29	319	9249
8	Zapłata za wodę	8	61	484
9	Zapłata za czynsz na konto UG Świdnica	4	98	542
10	Zasiłek celowy na zakup butli z gazem	192	55	10560
11	Zasiłki celowe na zakup leków i leczenie	48	272	13103
12	Paczki żywnościowe	70	120	8400
13	Zapłata za pobór energii	27	156	6042
14	Zasiłki celowe na bieżące potrzeby	169	124	20995
15	Zasiłki celowe specjalne	54	228	23952
16	Dofinansowanie do zasiłków okresowych	78	102	15455
17	Dofinansowanie do zasiłków stałych	X	263	5206
	Razem	X	X	325012

Analizując powyższe dane uwagę należy zwrócić na zasiłki celowe specjalne. Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. Głównym powodem przyznania tej formy pomocy była długotrwała choroba /porażenie mózgowie, padaczka,

cukrzyca, choroby nowotworowe dzieci, brak uprawnień do świadczeń drugiego członka rodziny, nagle wypadki związane z pogorszeniem stanu zdrowia. U niektórych rodzin ustawowe kryterium dochodowe przekroczone było o niewielką kwotę. Dotyczyło to również osób, które pobierają świadczenia z KRUS, ponieważ te świadczenia są najniższe.

Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę **277.084** (w tym 5.206 z budżetu gminy), ilość rodzin- 66, ilość świadczeń- 639, średnia wysokość świadczenia ok. 434. Zasiłki stałe przyznano dla:

osób samotnie gospodarujących na kwotę 221.120, ilość osób -- 46, ilość świadczeń- 464, średnia wysokość świadczenia ok. 477,

osób pozostających w rodzinie na kwotę 55.964, ilość rodzin- 20, ilość świadczeń- 175, średnia wysokość świadczenia ok. 320.

IV. Zadania zlecone gminie

1. Wśród świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej wymienione jest świadczenie pieniężne wypłacane **opiekunowi prawnemu ustanowionemu przez sąd**. Z tej formy wsparcia w 2015 r. skorzystały 3 osoby na łączną kwotę 8.800, która sfinansowana była w całości z budżetu państwa.

2. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne realizowane są przez gminy od maja 2004 roku. Ustawa przez była wielokrotnie zmieniana. W roku 2015 od 11 lat jej obowiązywania zmienione zostało kryterium uprawniające do świadczeń rodzinnych jak również wysokość świadczeń rodzinnych. Wysokość zasiłku rodzinnego dla dziecka do 5 roku życia ustalona została na kwotę **89 zł**, od 5 roku życia do 18 roku życia na kwotę **118 zł** a powyżej 18 roku życia na kwotę **129 zł** na dziecko. Zmienione zostały również wysokości dodatków do zasiłku rodzinnego i tak: dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka wzrósł z kwoty 170 do kwoty 185 zł na dziecko nie więcej niż 370 zł na wszystkie dzieci w rodzinie, wysokość dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wzrósł z kwoty 80 zł do kwoty 90 zł na trzecie i każde kolejne dziecko w rodzinie, dodatek z tytułu wychowywania dziecka niepełnosprawnego w rodzinie wzrósł w przypadku dziecka do 5 roku z kwoty 60 zł do kwoty 80 zł, a w przypadku dziecka powyżej 5 roku życia z kwoty 80 zł do kwoty 100 zł na dziecko, dodatek z tytułu zamieszkiwania dziecka w miejscowości, w której znajduje się szkoła z kwoty 90 zł do kwoty 105 zł na dziecko, a dodatek związany z dojazdami dziecka do miejscowości, w której znajduje się szkoła z kwoty

50 zł do kwoty 63 zł na dziecko. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem wynosiła 1.300 zł miesięcznie, nie uległa zmianie kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna i wynosiła 520 zł. Kryterium dochodowe na okres zasiłkowy 2015/2016 ustalone zostało w wysokości 674 zł netto na osobę w rodzinie i 764 zł netto na osobę w przypadku gdy w rodzinie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które realizowane są przez ośrodek od 2007 r. wypłacane były do wysokości zasądzonych alimentów nie więcej niż **500 zł** na osobę uprawnioną./ zapis ustawowy/. Oprócz wypłaty świadczeń alimentacyjnych ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, które wcześniej realizowane było przez komorników.

Wydatki na świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny i zasiłek dla opiekuna osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności wyniosły **3.972.777** i przedstawiały się następująco:

1. Zasiłki rodzinne - 849.490 , ilość wypłaconych świadczeń- 10.480.

2. Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- urodzenia dziecka - 39.000, ilość wypłaconych świadczeń- 39,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego- 78.707 ilość wypłaconych świadczeń- 200,
- samotnego wychowywania dziecka- 69.480, ilość wypłaconych świadczeń- 394,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 67.160, ilość wypłaconych świadczeń- 834,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 56.100, ilość wypłaconych świadczeń – 561,
- pokrycia wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 5.670, ilość wypłaconych świadczeń – 61,
- pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła- 60.693, ilość wypłaconych świadczeń – 1.159,
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej – 117.430, ilość wypłaconych świadczeń – 1.403

3. Świadczenia opiekuńcze:

1) zasiłki pielęgnacyjne – 545.139, ilość wypłaconych świadczeń – 3.563.

2) świadczenia pielęgnacyjne – 949.718, ilość wypłaconych świadczeń – 899.

3) Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe – 218.018, ilość wypłaconych składek – 657.

4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 119.000, ilość świadczeń 119.

5. Fundusz alimentacyjny – 550.105, ilość wypłaconych świadczeń – 1.392.

6. Rządowy program pomocowy dla rodzin pobierających świadcz. pielęgn. - 4.656, liczba wypłaconych świadczeń – 23.

7. Specjalny zasiłek opiekuńczy – 34.823, ilość wypłaconych świadczeń – 69.

8. Zasiłek dla opiekuna – 47.493, ilość wypłaconych świadczeń z odsetkami – 91.

9. Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 160.095.

V. Pozostała działalność

1. Dodatki mieszkaniowe

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy realizował przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych w 2015 r. zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 50.487 , wpłynęło 71 wniosków , ilość wydanych decyzji administracyjnych – 71, w tym 7 decyzji odmawiających przyznania dodatku mieszkaniowego w związku z niespełnianiem kryteriów ustawowych. Żaden świadczeniobiorca nie wniósł odwołania. W myśl przepisów mając zadłużenie można ubiegać się o dodatek mieszkaniowy. Warunkiem jest zapłata ostatniej bieżącej raty i wniosek można złożyć. W roku 2015 ośrodek realizował pomoc w postaci zapłaty za bieżącą ratę czynszu i w ten sposób osoby mogły korzystać z dodatku mieszkaniowego.

Nowym zadaniem przekazanym do realizacji przez ośrodek pomocy społecznej były dodatki energetyczne. Wysokość dodatków w 2015 r. wynosiła: **11.09 zł/miesiąc** dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną, **15.40 zł/miesiąc** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób, **18.48 zł/miesiąc** dla gospodarstwa domowego składającego się co najmniej z 5 osób. Z tej formy pomocy w 2015 r. nikt nie skorzystał.

2. Karta Dużej Rodziny

W roku 2015 do ośrodka pomocy społecznej przekazane zostało nowe zadanie – wydawanie Karty Dużej Rodziny. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określiła zasady przyznawania członkom rodzin wielodzietnych (3 dzieci i więcej), Karty Dużej Rodziny. Osoby, które posiadały te Kartę otrzymały korzystniejsze

prawa od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. W 2015 roku w naszej gminie wydanych zostało 45 Kart Dużej Rodziny dla 238 osób.

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu oraz stosowania środków odurzających stanowią obecnie jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawiska te mają bowiem istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia Polaków, a także relacji interpersonalnych w środowisku rodzinnym. Powodują one stopniową utratę wolności odpowiedzialności, zaburzają więzi interpersonalne oraz uniemożliwiają normalne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość. Nadużywanie alkoholu i środków odurzających w dalszym ciągu postrzegane jest jako swoisty sposób na życie - sposób na rozwiązanie problemów.

Alkoholizm stał się chorobą powszechną wśród osób dorosłych – mężczyzn, kobiet a także młodzieży. Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych, stale utrzymuje tendencję wzrostową.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. Jak wynika z zrealizowanych w 2014 roku badań w ramach międzynarodowego projektu badawczego na temat zdrowia i zachowań zdrowotnych młodzieży szkolnej HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło alkohol 43 % uczniów w wieku 11-15 lat. Badania ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), obejmują starszą młodzież, wskazują, iż w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe wypilo 72% 15-latków.

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany rok rocznie przez radę gminy, wytycza głównie kierunki działań mających na celu rozwiązywanie problemów i integrację osób uzależnionych. Tworzony jest corocznie przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków

do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowania postaw i zachowań społecznych grożących patologiami i uzależnieniami.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii jest ustawa z dnia 26 października 1982 r, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U.z 2015 r. poz. 1286) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2012, poz. 124 z późn. zm.). Zgodnie z treścią tych ustaw samorzady uzyskały kompetencję do podjęcia działań w tych zakresach. Gmina może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności a w szczególności:

- 1) zapobiegać negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych i usuwać je poprzez zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych ich rodzin,
- 2) udzielenia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzić działalność informacyjno - edukacyjną oraz wychowawczą w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspomagać działalność organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z profilaktyką uzależnień,
- 5) podejmować interwencję w związku z naruszeniem przepisów oraz występować przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Na terenie gminy według danych za rok 2015 (dane na dzień 14.12.2015 r.) sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych prowadziło 53 sklepy i 17 barów. Punkty te posiadają zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Partnerami samorządu gminy w realizacji przedsięwzięć jest: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych w Świdnicy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja, Sądy, Placówki Oświatowe, Punkt Konsultacyjny ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Mieszkańców Gminy Świdnica, Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

3. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu gminy odgrywają gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna komisja jest powoływana w każdej gminie i zgodnie z intencją ustawodawcy ma stanowić interdyscyplinarny zespół ekspertów w sprawach związanych z alkoholem. W skład gminnej komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 41ust. 4 cytowanej ustawy).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została Zarządzeniem nr 11/2007 Wójta Gminy Świdnica z dnia 18 stycznia 2007 r. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji, (posiedzeniach w siedzibie urzędu i posiedzeniach wyjazdowych) w wysokości: przewodniczący -231,00 zł brutto za posiedzenie, sekretarz -140,00 zł brutto za posiedzenie, członek -123,00 zł brutto za posiedzenie. Wynagrodzenie za pracę w komisji wypłacane jest w oparciu o Zarządzenie Wójta Gminy Świdnica w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz na podstawie listy obecności.

Ciałem inicjującym, opiniującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2015 r. (tj. na dzień 14.12.2015 r.) do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 24 wniosków o leczenie osób uzależnionych, 7 osób zobowiązało się podjąć terapię dobrowolnie. Do sądu skierowano 12 wniosków o leczenie tj. 1 wniosek dotyczył roku 2013, 8 wniosków roku 2014 oraz 3 wnioski z 2015 r.

Komisja zaopiniowała pozytywnie (tj. na dzień 14.12.2015 r.) 71 postanowień o wydanie zezwolenia na sprzedaż/podawanie napojów alkoholowych w tym 29 jednorazowych, odbyła 33 posiedzeń, w tym 13 nieodpłatne Konsultant ds. rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców gminy przyjął 29 osób z problemem alkoholowym, a także 53 osoby współuzależnione.

Komisja w 2015 r. skontrolowała działalność 5 Centrów Profilaktyczno-Sportowych działających na terenie Gminy Świdnica.

Celem działalności Centrów Profilaktyczno-Sportowych funkcjonujących na terenie Gminy Świdnica od 2014 r. jest tworzenie miejsc aktywnego działania we własnym środowisku lokalnym, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań oraz nauka wzajemnego szacunku i akceptacji, zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom w czasie wolnym, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, działalność wychowawcza i profilaktyczna, dająca poczucie ciepła i bliskości, uczucie bycia z drugim człowiekiem bez leków, agresji, alkoholu, wspieranie w nauce szkolnej, pomoc w odrabianiu prac

domowych, rozwój zainteresowań/ warsztaty twórcze, zajęcia sportowe, współpraca ze środowiskiem rodzinnym, szkolnym dziecka, wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem. Obecność Centrów Profilaktyczno-Sportowych na terenie gminy daje szansę na skuteczniejsze oddziaływanie wychowawcze i psychospołeczne.

Praca w Centrach Profilaktyczno-Sportowych oparta jest na programach profilaktycznych, przygotowanych przez pracujących w nich koordynatorów. W Centrach Profilaktyczno-Sportowych zatrudnionych jest 5 koordynatorów na podstawie umowy zlecenia.

Zajęcia w Centrach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych mają na celu zapewnienie wsparcia, eliminowania sytuacji i komunikatów, które mogą nieść treści szkodliwe dla ich psychiki i rozwoju. Nie chodzi tu tylko o powiększenie poczucia wartości, lecz np.: o utwierdzenie w roli, w jakiej dziecko funkcjonuje w swoim środowisku, rodzinie. Ważne jest aby obok elementów rywalizacji wprowadzać jak najwięcej elementów współpracy, zaangażowania całego zespołu, doceniania każdego członka grupy, oraz szybką interwencję w sytuacjach, gdy grupa z jakiegoś powodu odrzuca członków grupy.

Celem działalności Centrów Profilaktyczno- Sportowych było przede wszystkim:

1. Kontrolowanie własnych negatywnych zachowań i emocji w stosunku do siebie i innych.
2. Kształtowanie wrażliwości na przejawy cierpienia fizycznego i psychicznego.
3. Kształtowanie nawyków utrzymywania higieny osobistej i otoczenia.
4. Integracja grupowa, kształtowanie postaw tolerancji w kontaktach interpersonalnych.
5. Rozładowanie napięć i energii nagromadzonej podczas pobytu w szkole, wprowadzenie w pogodny i radosny nastrój.
6. Kształtowanie szacunku do innych osób zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych.
7. Rozwijanie postawy asertywności.
8. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.
9. Ukazywanie zasad właściwego współdziałania w grupie i w zespole.
10. Rozwijanie zainteresowań i umiejętności ruchowych ćwiczącego.
11. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze fizycznej w środowisku rówieśniczym i rodzinnym.
12. Wyzwalanie potrzeb samodoskonalenia i samowychowania.
13. Wykształcenie właściwej postawy wobec problemów uzależnień i przemocy.

Współzawodnictwo sportowo - zdrowotne to podstawowy cel Centrów Profilaktyczno-Sportowych, możliwy do osiągnięcia przez: turnieje tenisa stołowego, turnieje gry piłkarzyki, kręgli, warcab 100-

polowych, siatkówki, halowej piłki nożnej, piłki nożnej i zajęcia z aerobiku dla najmłodszych.

Centra Profilaktyczno- sportowe, stanowiące element oddziaływań profilaktycznych, obejmowały:

- zasady, normy postępowania zapisane w formie regulaminu zajęć;
- treningi umiejętności życiowych, uczenia się rozwiązywania konfliktów, gry fair-play, radzenie sobie z trudnymi emocjami w podejmowaniu decyzji, komunikacji w grupie itp.,
- współpracę z rodzicami poprzez angażowanie ich np.: w formie klubu kibica albo udziału w zawodach razem z dziećmi, w formie zabawy i uczestnictwa w zajęciach.

4. Główne wydarzenia, które miały miejsce w Centrach Profilaktyczno -Sportowych w 2015 r.

- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Lutomi Dolnej oraz Godziszczu do Kina Cinema City 3D w Świdnicy na seans bajki „SpanczBob – Na suchym lodzie (26.02.2015 r., liczba dzieci które wzięła udział 53)
- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Bystrzycy Górnej do Kina Cinema City 3D w Świdnicy na seans bajki „ Asterix i Obeliks Osiedle Bogów" (07.03.2015 r., liczba dzieci które wzięły udział 35)
- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Witoszowa Dolnego do Kina Cinema City 3D w Świdnicy na seans bajki „ Fru!" (11.03.2015 r., liczba dzieci która wzięła udział 12)
- Luty 2015 r. konkurs na pisanek Wielkanocną dla dzieci z Centrów Profilaktyczno – Sportowych funkcjonujących na terenie Gminy Świdnica.
- W kwietniu reprezentacja Centrum Profilaktyczno - Sportowego w Witoszowie Dolnym wystartowała w II Crossie Mokrzeszowskim. Start w Mokrzeszowie był rozpoczęciem sezonu.
- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Witoszowie Dolnym do Kina Cinema City 3D w Świdnicy na seans bajki „ Ups! Arka Odplynęła" (06.05.2015 r., liczba dzieci która wzięła udział 50)
- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Pszena na basen kryty w Świebodzicach (czerwiec 2015 r., liczba dzieci która wzięła udział 48)
- Zorganizowanie przez Centrum Profilaktyczno -Sportowe w Pszennie w miesiącu maju oraz czerwcu 2015 r. ogniska z pieczeniem kielbasek.
- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego z Grodziszczu do Kina Cinema City 3D w Świdnicy na seans bajki „ Rehotek" (czerwiec 2015 r., liczba dzieci która wzięła udział 33)

- Wyjazd dzieci z Centrum Profilaktyczno -Sportowego z Bystrzycy Górnej do wioski indiańskiej koło Wrocławia (06.06.2015 r., liczba dzieci, które wzięły udział ok. 30) Wyjazd dzieci zorganizowano wspólnie z Radą Sołecką oraz Stowarzyszeniem „Trzy Sosny” z Bystrzycy Górnej.
- Zorganizowanie w czerwcu 2015 r. przez Centrum Profilaktyczno – Sportowe w Lutomi Dolnej dla dzieci z miejscowości Makowice zabawy z okazji Dnia dziecka. Główną atrakcją był dmuchany zamek, udostępniony dzieciom bezpłatnie.
- W październiku 2015 r. w świetlicy w Burkatowie odbył się Turniej Strefy V i VI w Warcabach 100-polowych XVI Dolnośląskich Igrzysk LZS – Mieszkańców Wsi i Miast 2015. **Ogółem w turnieju wzięło udział 108 zawodniczek i zawodników. Najlepsi w poszczególnych kategoriach otrzymali: medale i dyplomy pamiątkowe. Zawodnicy, którzy zajęli miejsca I – IV w poszczególnych kategoriach uzyskali awans do Finału Dolnośląskiego. Dla wszystkich uczestników przygotowano poczęstunek.**
- Zorganizowanie przez Centrum Profilaktyczno – Sportowe w Grodziszczu w miesiącu listopadzie 2015 r. zabawy andrzejkowej.
- Zorganizowanie przez Centrum Profilaktyczno – Sportowe w Witoszowie Dolnym w listopadzie 2015 r. zabawy andrzejkowej dla dzieci.

5. Programy realizowane w roku kalendarzowym 2015

W ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, zadaniem gminy jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia powszechnie dostępnych usług. Ich przygotowanie, poprawa jakości wymaga różnych przedsięwzięć, realizowanych na podstawie programów gminnych, które ustalają zgodnie ze swoimi kompetencjami organy gminy (wójt, rada).

1). Projekt „Oswoić emocje”

To projekt, który czekał 33 dzieci w trakcie ferii zimowych z Centrum Profilaktyczno -Sportowego w Pszennie, wypoczynek w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie w terminie 26-30 stycznia 2015 r.

Podczas 5 dniowego pobytu dzieci na zajęciach socjoterapeutycznych poznawały swoje uczucia,

uczyły się je nazywać i odróżniać, a także nabywały umiejętności radzenia sobie z emocjami. Zdobytą wiedzę mogły na bieżąco wykorzystywać podczas wspólnych gier i zabaw.

Uczestnicy ferii rozwijali także swoje talenty podczas zajęć manualnych, teatralnych, tanecznych i sportowych. Całości pobytu przyświecała idea „Rodziny Lubachowskich”, dzieci wzięły udział w konkursie na herb oraz hymn Rodu Lubachowskich.

Niewątpliwą niespodzianką była wizyta Pani Poseł Teresy Świło, która odwiedziła naszych małych zuchów oraz wzięła udział we wspólnej zabawie.

Na zakończenie dzieci przygotowały przedstawienie dla swoich bliskich oraz przedstawicieli władz samorządowych w podzięce za możliwość spędzenia czasu w schronisku. Warto dodać, że scenariusz jak i całą inscenizację ułożyli sami uczestnicy na zajęciach.

W roku 2016 r. tj. 8-12 lutego rozpocznie się kolejna edycja programu „Oswoić emocje”. Program będzie realizowany w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie, natomiast uczestnikami będzie grupa 33 osobowa dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczęszczających na zajęcia do Centrum Profilaktyczno-Sportowego w Grodziszczu.

2). Program „Odblaskowa Gmina 2015”

Wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Świdnicy zrealizowany został w okresie **od dnia 26 maja 2015 r. do dnia 3 czerwca 2015 r.** program „ODBLASKOWA GMINA 2015” Program ten skierowany był do grupy dzieci oraz młodzieży (łącznie ok. 300 dzieci) uczęszczającej na zajęcia w pięciu Centrach Profilaktyczno – Sportowych funkcjonujących na terenie Gminy Świdnica.

W związku ze zmianą ustawy - Prawo o ruchu drogowym od 31 sierpnia 2014 r. każdy pieszy, który porusza się po drodze poza obszarem zabudowanym po zmierzchu, musi mieć w widocznym dla kierowcy miejscu elementy odblaskowe. Dlatego ważne było aby uświadomić dzieciom, młodzieży o konieczności noszenia odblasków.

Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy informowała o zasadach bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku noszenia elementów odblaskowych po zapadnięciu zmroku, poza terenem zabudowanym. Ponadto dzieci miały możliwość zabawy z maskotką Komisarz Lew, która umiliła dzieciom czas w trakcie programu.

W ramach realizowanego programu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy zakupiła breloczki odblaskowe oraz maskotki Komisarz Lew.

3). Program „AsertywNIE używkom”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świdnicy Gminnym Zespołem Oświaty, Szkolnym Schroniskiem Młodzieżowym w Lubachowie, Szkołami Podstawowymi z Bystrzycy Górnej, Lutonii Dolnej, Grodziszczka, Pszenna, Witoszowa Dolnego oraz Mokrzeszowa, Państwową Inspekcją Epidemiologiczno-Sanitarną ze Świdnicy, Powiatową Komendą Straży Pożarnej w Świdnicy w okresie **09 - 27 marca 2015 r.** realizowała II edycję programu „AsertywNIE używkom” w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie.

Powyższy program był połączony z zajęciami lekcyjnymi w formie zielonej szkoły oraz elementami edukacji prozdrowotnej zgodnie z priorytetami oświatowymi Gminy Świdnica na rok szkolny 2014/2015.

Udział w programie wzięli wychowawcy oraz 130 dzieci klas II z sześciu szkół podstawowych z terenu Gminy Świdnica. Program zrealizowany został w 5 dniowych trzech turnusach od 09.03.2015 r. do 27.03.2015 r. Pobyt dzieci był zorganizowany tak intensywnie, że nie było chwili na nudę. Codziennie zasiadały do zajęć lekcyjnych, a zaraz po nich odbywały się zajęcia warsztatowe z pierwszej pomocy, z profilaktyki zdrowotnej, zajęcia kulinarne, muzyczne, taneczne i socjoterapeutyczne. Nie zabrakło też ciekawych spotkań z przedstawicielem Straży Pożarnej oraz strażakiem Reksiem, który pokazał dzieciom jak chwila nieuwagi łatwo wywołuje pożar, oraz jak sobie radzić w chwilach zagrożenia.

Atrakcją programu był przyjazd teatru Moralitet z Karkowa z bajką „Kłopoty Misia Zdzisia” o tematyce nawiązującej do głównych założeń projektu. Pomimo tak napiętego harmonogramu dzieci znalazły także czas na spacer i wspólne zabawy oraz wieczorne "pogaduchy do poduchy".

Wiosenny czas sprzyjał turniejom sportowym i zabawom na świeżym powietrzu. Ukoronowaniem każdego z turnusów był muzyczno- teatralny występ dzieci dla zaproszonych gości oraz rodziców.

Program „AsertywNIE używkom” to już II edycja, która z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Dziękujemy wszystkim, którzy wsparli pomocą realizację powyższego programu a dzieci z niecierpliwością czekają na III edycję.

W ramach programu wsparciem była dla dzieci Firma Colgate-Palmolive Manufacturing, która przekazała nieodpłatnie 270 szt. past do zębów, oraz firma Śnieżka Invest Świebodzice, która przekazała słodycze.

W roku 2016 r. tj. od 14 marca 2015 r. do 29 kwietnia 2015 r. rozpocznie się kolejna edycja programu „AsertywNIE używkom” Program będzie realizowany w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym

w Lubachowie, natomiast uczestnikami będzie grupa 130 dzieci klas II z sześciu szkół podstawowych z terenu Gminy Świdnica.

6. Wypoczynek letni

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii został zorganizowany i sfinansowany wypoczynek letni dzieci, młodzieży oraz seniorów z terenu Gminy Świdnica.

1). Projekt „Bądź swoim przyjacielem”

Czterdziestu seniorów w wieku 55+ skorzystało z oferty tygodniowego wypoczynku w Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie. Wypoczynek zorganizowany został w ramach projektu „Bądź swoim przyjacielem” już jako II edycja w terminie **od 27.06.2015 r. do dnia 04.07.2015 r.** Udział w programie wzięli seniorzy z 16 sołectw z terenu gminy Świdnica, tj. z Gogołowa, Stachowic, Lubachowa, Witoszowa Dolnego, Pankowa, Bojanic, Burkatowa, Krzczonowa, Słotwiny, Zawiszowa, Krzyżowej, Wieruszowa, Pszenna, Wilkowa, Lutomi Dolnej oraz Grodziszca.

W trakcie drugiej edycji projektu „Bądź swoim przyjacielem” dla uczestników został przygotowany program zawierający ponad 90 godzin zajęć o różnorodnej tematyce. Podczas warsztatów seniorzy dali się poznać jako osoby z dużym poczuciem humoru, siły i ekspresji. Z wielką pasją i energią przełamywali własne ograniczenia. Uzupełnieniem całego programu, były długie wieczorne rozmowy dotyczące codziennych problemów osób starszych, kompleksów, umiejętności funkcjonowania w rodzinie i społeczności lokalnej, pokonywania własnych słabości, wzmacniania poczucia własnej wartości – czyli ‘zw. „pogaduchy do poduchy”. Zajęcia prowadzone były w ramach warsztatów socjoterapeutycznych. Ponadto zorganizowano zajęcia: muzyczne, sportowe (spacery, nordic walking, joga), teatralno – taneczne i plastyczne.

Podczas ostatniego dnia pobytu uczestnicy przygotowali przedstawienie teatralne „O Rybaku i Złotej Rybce”. Wszystkie stroje i dekoracje zostały wykonane samodzielnie, w ramach zajęć warsztatowych. Każdy dzień pobytu seniorów przyniósł ze sobą nowe wyzwania. Udział w projekcie pozwolił uczestnikom odkryć w sobie nowe umiejętności oraz te dawno już zapomniane.

W roku 2016 r. tj. od 18 do 24 czerwca rozpocznie się III edycja programu „Bądź swoim przyjacielem”. Program będzie realizowany w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie, uczestnikami będzie grupa czterdziestu seniorów w wieku 60+ zamieszkałych na terenie gminy.

2). Obóz profilaktyczno zdrowotny w Niesulicach

Wzorem lat ubiegłych zorganizowano bezpłatny wypoczynek letni dla 37 dzieci w wieku od 7 do 18 lat. Dzieci odpoczywały w okresie **od 31.07.2015 r. do 14.08.2015 r.** pod namiotami w Niesulicach nad jeziorem Niesłysz na Pojezierzu Lubuskim w Bazie Obozowej ZHP Świdnica. Obóz rekreacyjny przygotowano pod hasłem „STREFA PRZYGODY” z programem profilaktyki zdrowotnej. Dzieci uczestniczyły w festiwalu piosenki, wędrownkach, imprezach na orientację, olimpiadzie sportowej, konkursach plastycznych, ogniskach, dyskotekach, wyścigach kajaków itp.

3). Półkolonia Świdnica „Miasto Dzieci”

Świdnica „Miasto Dzieci”, jest to świat tworzony dla dzieci wzorowany na świecie ludzi dorosłych, który niejako naśladują, ucząc się pracy, zarabiania pieniędzy, podejmowania decyzji, ale też w formie zabawy. Organizatorzy projektu Miasta Dzieci postawili sobie cele: zapewnić dzieciom, które nie mają możliwości wyjazdu na zorganizowany wypoczynek, różne atrakcje m.in. takie jak: możliwość zatrudnienia, jakie mogą, je czekać w przyszłości i pomóc w odnalezieniu zajęcia, które je najbardziej zainteresuje.

Udział w Półkolonii Świdnica „Miasto Dzieci” wzięło blisko 600 uczestników, w tym 90 dzieci z terenu Gminy Świdnica- uczestników zajęć w Centrach Profilaktyczno-Sportowych, dzieci przebywały bezpłatnie w zabezpieczonym terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu, w okresie **od 18 do 27 sierpnia 2015 r.** (dwóch turnusach 4 dniowych). Świdnica „Miasto Dzieci”, był to program który wychodził na przeciw oczekiwaniom młodych ludzi. To projekt, który poprzez zabawę wychowywał, uczył pracy w zespole, szacunku do pieniędzy i wykonywanych zadań, a przede wszystkim wpływał na rozwój pozytywnych cech charakteru.

Ważnym i jednym z najbardziej atrakcyjnych dla uczestników projektu elementów były odbywające się w mieście wybory prezydenta i radnych Miasta Dzieci.

Po raz pierwszy w 2015 roku zwizytowano trzy miejsca wypoczynku letniego, gdzie w sumie wypoczywało 89 dzieci z terenu Gminy Świdnica. Wizytację przeprowadziła Wójt Gminy Świdnica Pani Teresa Mazurek wspólnie z kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy .

Wizytacje przeprowadzono:

- dnia 3 sierpnia 2015 r. w bazie obozowej ZHP Świdnica w Niesulicach nad jeziorem Niesłysz,
- dnia 5 sierpnia 2015 r. w miejscowości Łeba,

- dnia 20 sierpnia 2015 r w Międzywodziu,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy otrzymał w w/w ośrodkach umiejscowionych w Lebie oraz Międzywodziu 52 miejsca bezpłatnie z Kuratorium Oświaty z Wrocławia.

Podczas wizytacji nie zaobserwowano żadnych nieprawidłowości. Miejscem zgrupowania dzieci były ośrodki wypoczynkowe, baza obozowa dostosowana do potrzeb dzieci. Ośrodki zapewniały pomoc medyczną, ratunkową, kadrę wychowawczą z uprawnieniami wymaganymi przepisami.

7. Wypoczynek zimowy

W ramach Gminnego Programu Programie Profilaktyki Rozwiązywania problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w 2015 r. zorganizował wspólnie z Gminnym Ludowym Klubem Sportowym „Świdnica”, Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Świdnicy, Gminnym Zespołem Oświaty wypoczynek zimowy dla dzieci uczęszczających na zajęcia w Centrach Profilaktyczno -Sportowych z terenu Gminy Świdnica.

Poniżej krótkie podsumowanie FERII NA SPORTOWO w poszczególnych Centrach Profilaktyczno – Sportowych z terenu Gminy Świdnica.

1)Centrum Profilaktyczno -Sportowe w Pszennie

W styczniu 2015 r. w świetlicy wiejskiej w Pszennie odbył się pierwszy turniej gier i zabaw dla dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego w Pszennie. W turnieju zwyciężyła drużyna „Białych”, drugie miejsce zajęła drużyna „Czarnych”

2)Centrum Profilaktyczno -Sportowe w Bystrzycy Górnej

W styczniu 2015 r. w świetlicy wiejskiej w Bystrzycy Górnej odbył się turniej gier i zabaw dla dzieci z Centrum Profilaktyczno – Sportowego w Bystrzycy Górnej. W turnieju wystartowały trzy drużyny, zwyciężyła drużyna „Gryf” Burkatów na kolejnych miejscach uplasowały się drużyny „Chupa Chups” oraz „Drużyna A”.

3)Centrum Profilaktyczno – Sportowe Witoszów Dolny

W styczniu 2015 r. w Hali Sportowej w Witoszowie Dolnym odbył się turniej gier i zabaw dla dzieci z Centrum profilaktyczno – Sportowego z Witoszowa Dolnego. W turnieju wystartowały trzy drużyny,

zwyciężyła drużyna „Dziewczyny” Witoszów, drugie miejsce zajęła drużyna „FC Pogorzała, na trzecie miejsce umiejscowiła się drużyna „Sportowy” Mokrzeszów.

Natomiast to nie wszystko co działo się w Centrum Profilaktyczno – Sportowym w Witoszowie Dolnym. W czasie ferii zimowych na dzieci czekał szereg dodatkowych atrakcji. W pierwszym tygodniu na każdej ze świetlic wiejskich tj. Witoszów Dolny, Witoszów Górny, Pogoarzała, Komorów, Mokrzeszów, Słotwina odbyły się zajęcia z chustą animacyjną. Oprócz zabawy z chustą dzieci przygotowały plakaty o tematyce sportowej, które później zaprezentowane zostały na Hali Sportowej w Witoszowie Dolnym podczas turnieju sportowego. Drugi tydzień to zajęcia sportowe, w świetlicy wiejskiej w Pogorzale, gdzie odbyły się wspólne zajęcia ogólnorozwojowe prowadzone przez trenera.

4)Centrum Profilaktyczno – Sportowe w Lutomi Górnej

W styczniu 2015 r. w świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej odbył się turniej gier i zabaw dla dzieci. W turnieju wzięły udział trzy drużyny, pierwsze miejsce zajęła drużyna LKS „Opoczka – Stachowice, drugie miejsce zajęła FC „Kłos” Lutomia, natomiast trzecie zajęła drużyna FC „Młodziki”

5)Centrum Profilaktyczno – Sportowe w Grodziszczu

W styczniu 2015 r. w świetlicy wiejskiej w Grodziszczu odbył się turniej gier i zabaw dla dzieci. W turnieju wystartowały cztery drużyny, pierwsze miejsce zajęła drużyna FC „Sandra”, drugie miejsce zajęła drużyna „Gryfindor”, trzecie miejsce zajęła drużyna „Poziomki”, czwarte miejsce zajęła drużyna „Ananasiki”.

Na wszystkich uczestników, czekały różnorodne konkurencje sportowe, za które wszystkie drużyny otrzymały puchary, medale oraz pamiątkowe dyplomy.

Udział w wypoczynku zimowym wzięło ok 150 dzieci z terenu Gminy Świdnica.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Świdnica są środki finansowe z budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uiszczane przez właścicieli prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.

8. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Istnieje wiele definicji przemocy. Wiadomo, że jeśli ktoś kogoś bije, krzywdzi, maltretuje – to jest właśnie przemoc. Jednak kiedy dochodzi do opisanie konkretnych zdarzeń i stwierdzenia, czy dane zachowanie i traktowanie jest przemocą, wtedy okazuje się, że sprawa wcale nie jest taka prosta, ani jednoznaczna.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa **przemoc** jako: **jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą".** Definicja przemocy, która najbardziej oddaje istotę tego zjawiska brzmi: **"Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody".**

O przemocy mówimy wówczas, gdy spełnione są 4 warunki:

1. **Intencjonalność** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary, bez względu na jej potrzeby.
2. **Nierównowaga sił** – w relacji jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy. Przewaga sił może występować na różnych poziomach fizycznym, psychicznym, ekonomicznym, społecznym, prawnym.
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary np. Prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itp.
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Jeżeli te 4 warunki zostaną spełnione, wówczas bez wątplenia możemy mówić, że w danej relacji występuje zjawisko przemocy. Należy pamiętać, że przemoc nie jest jednorazowym aktem. Jest to proces i ma tendencje do powtarzania się. **Nie zatrzymana przemoc narasta!**

Rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** – to wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły powodujące uszkodzenie ciała np. Popychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, bicie, kopanie, szarpanie, wykręcanie rąk itp.

- **przemoc psychiczna** – to działania wykorzystujące świadome wpływanie jednej osoby na drugą, sposób życia drugiej osoby bez jej przyzwolenia, za pomocą takich narzędzi jak np. Wyśmiewanie, wyzywanie, poniżanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, krytykowanie, kontrolowanie, izolowanie, wymawianie, ciągle niepokojenie itp.

- **przemoc seksualna** – to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych, np. Pożycia seksualnego, nieakceptowanych form współżycia seksualnego, gwałt, demonstrowanie zazdrości, wyśmiewanie ciała, krytyka zachowań seksualnych itp.

- **przemoc ekonomiczna** – ma na celu uzależnienie finansowe od sprawcy, np. Ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka itp.

- **zaniedbanie** – naruszenie obowiązku opieki ze strony bliskich przejawiające się w formach zaniedbania potrzeb żywieniowych, higienicznych, medycznych wynikające z braku dbałości czy też opieki, stosowane najczęściej wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.

Sosującego przemoc nazywamy **sprawcą**, a doznającego **ofiara**. Pojęcia te określają wyłącznie role, jakie dane osoby przyjmują w konkretnej relacji międzyludzkiej, a nie to, jakimi są ludźmi. Można być ofiarą w relacji z mężem a jednocześnie sprawczynią przemocy wobec własnych dzieci.

Role – "sprawcy" i "ofiary" dokładnie pokazują, kto co robi: sprawca – stosuje przemoc, a ofiara ponosi szkody. Sprawca jest w ataku, a ofiara w obronie.

Niebieska Karta to nazwa procedury podejmowanej i prowadzonej w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Jej celem jest dokumentowanie i zapobieganie przemocy domowej. Wszczęcie postępowania następuje z chwilą wypełnienia formularza "Niebieska Karta – A".

Uprawnionymi do tego podmiotami są przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- policji,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- oświaty,
- ochrony zdrowia.

Kolejnym krokiem było przekazanie formularza "Niebieska Karta – B", zawierającego pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Istotne znaczenie miało wskazanie lokalnych placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Oryginał wypełnionego formularza "Niebieska Karta – A" przekazywany był niezwłocznie

przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia otrzymania formularza przekazywał go członkom zespołu lub grupy roboczej.

Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Świdnica został powołany **Zarządzeniem nr 83/2011 Wójta Gminy Świdnica z dnia 25 października 2011 roku** w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Szczegółowe warunki pracy ZI w Gminie Świdnica oraz tryb i sposób powoływania i odwoływania jego członków określa **Uchwała Nr XI/73/2011 Rady Gminy Świdnica z dnia 2 czerwca 2011 roku** w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

ZI w Gminie Świdnica na dzień dzisiejszy liczy 12 członków a w jego skład wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – 3 osoby
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - 1 osoba
- Policji – 1 osoba
- oświaty – 2 osoby
- ochrony zdrowia – 1 osoba
- organizacji pozarządowych – 2 osoby
- kuratorzy – 2 osoby.

Członkowie Zespołu wykonują swoje zdania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych.

W 2015 roku prowadzona była procedura Niebieska Karta w – **90 rodzinach**. Do przewodniczącego ZI w 2015 roku wpłynęło **61 formularzy NK-A.**, **56** formularzy zostało sporządzonych przez przedstawicieli Policji a **5** przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

W **44** przypadkach ZI podjął decyzję w sprawie zakończenia procedury „Niebieska Karta” (dotyczyło NK założonych w latach 2013-2014) - powodem było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie zaprzestania dalszego stosowania przemocy w rodzinie po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego bez pracy nad "Niebieskie Karty" odbywały się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Świdnica w 2015 roku odbył **15 posiedzeń**. Zespół Interdyscyplinarny może tworzył grupy robocze w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W 2015 roku zostało powołanych **31 grup roboczych**.

Zespołu Interdyscyplinarnego zajmował się również:

2. monitorowaniem zjawiska przemocy w Gminie Świdnica,
3. prowadzeniem działań informacyjnych i edukacyjnych w obszarze przemocy w rodzinie,
4. inicjowaniem działań w środowisku lokalnym i ze środowiskiem lokalnym tj:
w ramach tych zadań ZI podjął następujące działania:
  1. we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla dzieci i młodzieży z Centrów Profilaktyczno-Sportowych zostały zakupione ulotki "Nie godzę się na przemoc" a wychowawcy w ramach prowadzonych zajęć poruszali tematy związane z "przemocą głównie wobec dzieci",
  2. we współpracy z Policją zorganizowano spotkania dla młodzieży gimnazjalnej dotyczące przemocy w sieci, a w roku bieżącym planujemy podobne spotkania dla rodziców młodzieży gimnazjalnej,
  3. zorganizowano spotkanie dla dyrektorów szkół i pedagogów w temacie przemocy, opracowano i przekazano do wszystkich szkół na terenie Gminy Świdnica procedurę postępowania w przypadku pomocy oraz wzory formularzy m.in. NK,
  4. w okresie od 23-25.11.2015 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w trzydniowym szkoleniu "Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć" we Wrocławiu (bezpłatnym),
  5. ze skromnych środków, którymi dysponował ZI zakupiono dla szkół:
    - ulotki dla dzieci i młodzieży "Przemoc w sieci boli w realu"
    - ulotki dla rodziców "Przemoc u dzieci. Co jej sprzyja, jak z nią walczyć?"
    - materiały szkoleniowe dla nauczycieli – scenariusze lekcji (dla wszystkich gimnazjów i szkół podstawowych)
  6. staraliśmy się w również zdobywać środki - aplikować o środki w ramach programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”- edycja 2015 współfinansowanego ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Nasz projekt miał realizować zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w naszej Gminie. Projekt przeszedł pozytywnie etap wojewódzki, ale nie przeszedł etapu ministerialnego. W roku bieżącym, będziemy także aplikować o środki na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

8. Wspieranie rodziny.

Rodzinę należy uważać za kolebkę osobowości w bliskich interakcjach z rodzicami, rodzeństwem czy dziadkami, dziecko rozwija podstawowe funkcje psychologiczne i kształtuje strukturę osobowości: wzrasta w świat kultury danego społeczeństwa i przyjmuje normy zachowania. Szczęśliwe życie rodzinne jest dla dzieci i młodzieży bardzo ważne. Szczęśliwy dom zapewnia prawidłowy rozwój dziecka i powodzenie w życiu. Brak przygotowania do małżeństwa uważa się za jeden z głównych czynników nietrwałości młodej rodziny. Nieprzygotowanie do samodzielnego życia młodych ludzi przejawia się przede wszystkim w niedojrzałości psychicznej i społecznej, a więc w niezaradności życiowej, słabej odporności na powstające trudności, nieumiejętności partnerskiego współżycia, niemożności darowania sobie i innym błędów i pomyłek.

Dziś ludzie gubią cel życia, zatracają się ponieważ przemiany społeczne i kulturowe w istotny sposób zmieniły system wartości. Współczesna rodzina przeżywa kryzys. Nie wszystkie rodziny są w stanie realizować swoje funkcje w wystarczającym stopniu, aby stworzyć dzieciom odpowiednie warunki do ich prawidłowego rozwoju. Część rodzin nie potrafi stworzyć optymalnych warunków na skutek czynników zewnętrznych. Są też rodziny, w których źródło problemów związane jest z zachowaniami członków rodziny. Mogą to być zachowania o charakterze nieprzystosowania społecznego.

Życie rodzinne nie jest wolne od problemów i trudności, które mogą zaburzać funkcje rodziny. Rodzina, która nie spełnia przypisanych jej zadań to rodzina wadliwa, nieprawidłowa, czyli dysfunkcyjna. Rodzina, w której zaburzone są relacje wewnątrzrodzinne to rodzina dysfunkcyjna.

Do przyczyn dysfunkcyjności rodziny należą: alkoholizm, narkomania, bezrobocie i ubóstwo, przemoc, przestępczość, pornografia, prostytutka, separacje, rozwody, choroby, śmierć bliskich, zagrożenia sektami, rodziny niepełne i zrekonstruowane. Trudno we współczesnym świecie pokonać te zagrożenia.

Rodzina i jej funkcjonowanie jest istotnym środowiskiem, które może optymalnie realizować rozwój sfer emocjonalnych, intelektualnych i społecznych dziecka, ale może także zaburzać lub hamować biologiczne uwarunkowania jego różnych sfer rozwojowych. Każda rodzina tworzy swój własny, niepowtarzalny system opiekuńczo-wychowawczy i socjalizacyjny oparty na pewnej hierarchii wartości, przyjętych norm społecznych i etycznych, przejawiających się w postawach rodzicielskich, więzach uczuciowych i relacjach społeczno-emocjonalnych między rodzicami i dziećmi. Rodzina tradycyjna, w której wychowywanie dzieci oparte było na wzorcach i tradycjach rodziny pochodzenia i minionych pokoleń jest wypierana. Współcześnie upowszechnia się struktura rodziny nowoczesnej, partnerskiej, a także rodziny alternatywnej w postaci związków partnerskich.

„ Epoka nasza bardziej niż czasy ubiegłe potrzebuje takiej mądrości, która by wszelkie rzeczy nowe, jakie człowiek odkrywa, czyniła bardziej ludzkimi”.(.....) .

Tylko od nas samych zależy, jak będą wyglądały nasze rodziny, na jakich fundamentach będą budowały swoją przyszłość nasze dzieci i w jakim stopniu dostosujemy życie rodzinne do zmieniającej się rzeczywistości.

Nowe zjawiska nasilające się w dobie przemian i przeżywających kryzysów przez rodzinę wymusiły na ustawodawcy uchwalenie ustawy, która ma wspierać rodzinę w jej problemach opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, które realizują go we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policji, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadami pomocniczości.

Praca z rodziną prowadzona była przez pracowników socjalnych od zawsze. Informują rodziny wymagające pomocy o możliwościach pomocy ze strony wszystkich instytucji działających na rzecz dzieci, ustalają terminy wizyt u specjalistów, pielęgniarek i lekarzy, współpracują z kuratorami sądowymi i sądem rodzinnym, informują o możliwości skorzystania z procedury "Niebieskiej Karty" jeżeli w rodzinie dochodzi do przemocy, współpracują ze szkołami.

Na terenie gminy w 2015 r. nie zafunkcjonowała placówka wsparcia dziennego dla dzieci z uwagi na brak środków finansowych na jej utworzenie i utrzymanie.

Kolejne wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze tj. ustanowienie rodziny wspierającej nie było w roku 2015 r. realizowane, gdyż z rodzinami pracował asystent rodziny.

Uchwalone w budżecie na rok 2015 środki na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz praca asystenta z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, były wystarczające na wpieranie tych rodzin.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było zatrudnienie asystenta rodziny ze środków własnych gminy.

Środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach rządowego programu Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej nie udało się w 2015 r. pozyskać, z uwagi na nieprecyzyjne określenie

przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki sposobu zatrudnienia asystenta w ogłoszonym konkursie. Od 1 stycznia 2015 r. rozszerzony został zakres działalności pomocy społecznej poprzez zapis w ustawie o obowiązkowym zatrudnieniu asystenta rodziny, nie zaś jak do tej pory – dobrowolnym, zależnym od zasobów danej gminy.

Powołanie do życia instytucji asystenta rodziny miało na celu wspieranie naturalnych funkcji rodziny przy ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym. Był on po trosze psychologiem, terapeutą, doradcą, pedagogiem i mediatorem. Motywował, zachęcał, rozwiązywał problemy i konflikty rodzinne. Musiał budzić zaufanie, posiadał umiejętności w nawiązywaniu kontaktów. Nie oceniał lecz uświadamiał jak dany rodzaj zachowania może wpływać na drugiego człowieka. Zadaniem jego było wzmacnianie pozytywne postawy i uczyć sprawdzonych metod wychowawczych. Rolą asystenta było dawanie impulsów do zmiany. Asystent działał i subtelnie i stanowczo, zachęcał a nie zniechęcał. Rolą jego było diagnozowanie problemów rodziny i omawianie swoich spostrzeżeń z członkami rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Przez działania asystenta rodzina powinna otwierać się na środowisko i ewentualne jego wsparcie.

Praca asystenta miała charakter pracy socjalno-wychowawczej i/lub terapeutycznej, a jednocześnie asystent rodziny był zazwyczaj koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz rodziny. Po przeprowadzonej diagnozie asystent rodziny planował działania i ich realizację. Rozpoznawał obszary rodziny nadające się do naprawy, poszukiwał zasobów zarówno w samej rodzinie i jej poszczególnych członkach, jak również poszukiwał zasobów zewnętrznych (ze środowiska lokalnego czy oferowanych przez placówki pomocowe). Jednym słowem asystent rodziny bywał wszędzie tam, gdzie mógł oferować pomoc na rzecz rodziny, z którą współpracował.

Dla naszych rodzin asystenci rodziny załatwiali dosłownie wszystko, począwszy od żywności, aktów urodzenia dziecka, mebli, pozwów o ustalenie prawa do alimentów, pomocy w przewozie dzieci do placówek wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, pracę, mieszkanie, poprzez naukę w prowadzeniu gospodarstwa domowego, utrzymania czystości mieszkania i higieny osobistej.

W przypadku 2 rodzin praca asystenta przyniosła 100% efekt. Nie zabrakło w ich pracy również porażek. Nie wynikały one z ich zaniedbań czy braku jego umiejętności. Rodziny, z którymi pracowali, nie podjęły żadnej współpracy i nie chciały zmian w dotychczasowym życiu.

Brak współpracy z asystentem wynikał z niefrasobliwości, niedojrzałości i patologicznych zachowań członków tych rodzin. Ze sprawozdań składanych przez asystentów rodziny wynikało jasno, że obecni rodzice zupełnie inaczej pojmują role rodzicielskie. Mało w nich odpowiedzialności, konsekwencji w działaniu, umiejętności wychowawczych oraz miłości w stosunku do dzieci i samych siebie. Bardzo dużo rodzin funkcjonuje w związkach partnerskich, nie gwarantując swoim rodzinom

stabilizacji i zabezpieczenia finansowego, a małe niepowodzenia powodują, że ich związki szybko się rozpadają. Właśnie z takimi problemami spotykają się asystenci gminni.

W naszej gminie w roku 2015 r. zatrudnionych było 2 asystentów rodziny w formie umowy cywilno-prawnej a liczba rodzin korzystających z ich pomocy wyniosła 19. Pomocą asystenta do 3 miesięcy objęte były 2 rodziny, powyżej 3 do 12 miesięcy 14 rodzin, powyżej roku 3 rodziny, przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 11 miesięcy. Liczba rodzin, z którymi w 2015 roku asystent zakończył pracę wyniosła 10, ze względu na osiągnięcie celów – 5, ze względu na zaprzestanie przez rodzinę współpracy z asystentem – 1, ze względu na brak efektów 3 rodziny. Łącznie asystenci rodziny w 2015 r. przepracowali na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze - 631 godzin, głównie ze względu na zaniedbania i zaniechania opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm i stosowanie przemocy. Asystenci rodziny współpracujący z rodziną zobligowani są ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do składania informacji ze swojej pracy do Sądu Rodzinnego.

Kolejne zadania z zakresu wspierania rodziny wynikające z cytowanej ustawy to ponoszenie przez gminę odpłatności za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (art. 191 ust. 8 i ust. 9). W pierwszym roku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej odpłatność gminy wynosiła 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku wynosiła 30% a trzecim roku 50% wydatków za pobyt. Z każdym kolejnym rokiem wydatki za pobyt w pieczy będą wzrastać z uwagi na fakt wzrostu kosztów utrzymania w placówkach i rodzinach zastępczych oraz tym, że każdy kolejny rok pobytu w pieczy ustawowo narzuca gminie większą procentowo odpłatność. Im dłużej dziecko pozostaje w pieczy tym wydatki gminy wzrastają.

W 2015 roku w w pieczy zastępczej (rodzinach zastępczych, domach dziecka) umieszczonych zostało 4 dzieci z terenu naszej gminy. Postanowieniem Sądu Rodzinnego 1 rodzina zobowiązana została do odbycia szkolenia w kierunku poprawy kompetencji wychowawczych organizowanego przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Świdnicy. W przypadku 1 rodziny Sąd Rodzinny wydał postanowienie o przydzieleniu 1 rodzinie asystenta rodziny. Łącznie w pieczy zastępczej od momentu obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przebywa 26 dzieci. Za 8 dzieci gmina w 2015 ponosiła już 50% kosztów ich pobytu w pieczy zastępczej.

Tabela nr 1 .Wzrost wydatków na wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Lp	Lata	Wydatki za pobyt w rodzinach zastępczych	Wydatki za pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny	Łączne wydatki na wspieranie rodziny
1	2012	1339	5528	0	6867
2	2013	6053	16380	9588(w tym 8448 z budżetu wojewody)	32021
3	2014	31065	14109	38394(z budżetu wojewody)	83568
4	2015	60602	12003	32472(z budżetu gminy)	94077

Koszty związane z zatrudnieniem asystentów rodziny wraz z pochodnymi wyniosły 32.472 z budżetu gminy a stosunek pracy nawiązany został w formie umowy zlecenia. Łączne wydatki na zadania związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosły 105.077 (od 2012 r. jest to wzrost wydatków o 98.210).

Podsumowując powyższe nasuwa się pewna refleksja. Im więcej państwa tym mniej rodziców i rodziny. Rozbudowany system pieczy zastępczej stał się dla niektórych młodych, nieodpowiedzialnych, niedojrzałych osób sposobem na utrzymanie i wychowanie dzieci, których oni sami nie potrafią lub po prostu nie chcą wychowywać. System przemian gospodarczych, kulturowych i społecznych ujawnia takie właśnie postawy beztroskiej przedłużonej młodości połączonej z szeroko rozumianą wolnością bez żadnej odpowiedzialności za drugiego człowieka powołanego do życia. A może za ostro oceniamy młodych rodziców. Może to brak wzorów i wartości rodzinnych powoduje takie, a nie inne zachowania.

Sporządziła:

E.Burdek

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy
Ewa Burdek

Tabela Nr 7

**ZESTAWIENIE UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ W RAMACH ZADAŃ
WŁASNYCH GMINY ZA 2015 ROK**

Lp.	Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Liczba osób w tych rodzinach	Ilość przyznanych świadczeń	Wydatkowana kwota
1	Posiłki	116	432	25741	165481(w tym 83000 z budżetu państwa)
2	Usługi opiekuńcze	38	40	44567	292760
3	Schronienie	12	13	2728	63635
4	Zdarzenie losowe	6	21	6	28000
5	Odpłatność za pobyt w dps	25	31	228	482289
6	Zasiłki celowe	332	827	1992	325012
7	Zasiłki stałe	66	92	639	277084
8	Zasiłki okresowe	151	386	441	144955
9	Opłacanie składki zdrowotnej (dot. osób uprawnionych do zasiłków stałych)	66	92	615	24300

Uwaga!

Zasiłki stałe, zasiłki okresowe i składka zdrowotna dofinansowywane są z budżetu wojewody, natomiast pozostałe świadczenia w całości finansowane są z budżetu gminy.

Tabela Nr 8

**ZESTAWIENIE UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH W RAMACH ZADAŃ
ZLECONYCH GMINIE ZA 2014 ROK**

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń
1	Zasiłki rodzinne	849490	9567
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	X	X
3	Urodzenia dziecka	39000	39
4	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	78707	200
5	Samotnego wychowywania dziecka	69480	394
6	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	67160	834
7	Rozpoczęcia roku szkolnego	56100	561
8	Pokrycia wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	5670	61
9	Pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	60693	1159
10	Wychowywania w rodzinie wielodzietnej	117430	1442
11	Świadczenia opiekuńcze:	X	X
12	Zasiłki pielęgnacyjne	545139	3563
13	Świadczenia pielęgnacyjne	949718	989
14	Fundusz alimentacyjny	505105	1402
15	Rządowy Program pomocowy dla rodzin pobierających świadcz. pielęgn.	4656	23
16	Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1160095(w tym 42178 z budżetu gminy)	X
17	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	119000	119
18	Składaka emerytal.-rentowa	218018	657
19	Zasilek dla opiekuna	47493	91
20	Specjalny zasilek opiekuńczy	34823	69

Tabela Nr 9

ZESTAWIENIE LICZBOWE ŚWIADCZENIOBIORCÓW WEDŁG WSI ZA 2015 ROK

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy	Liczba osób w tych rodzinach	% udział korzystających z pomocy do liczby mieszkańców
1	Bojanice	477	9	32	7
2	Boleścin	631	14	25	4
3	Burkatów	664	10	13	2
4	Bystrzyca Dolna	674	9	24	4
5	Bystrzyca Górna	668	11	19	3
6	Gogołów	330	11	22	7
7	Grodziszcze	927	17	38	4
8	Jagodnik	349	12	24	7
9	Jakubów	106	4	11	10
10	Komorów	752	16	50	7
11	Krzczonów	293	7	8	3
12	Krzyżowa	223	12	30	13
13	Lubachów	435	18	42	10
14	Lutomia Dolna	837	26	78	9
15	Lutomia Górna	1044	32	87	8
16	Makowice	258	5	11	4
17	Miłochów	225	3	10	4
18	Modliszów	187	7	17	9
19	Mokrzeszów	1088	16	28	3
20	Niegoszów	126	6	14	11
21	Opoczka	266	5	16	6
22	Panków	240	9	27	11
23	Pogorzała	279	9	22	8
24	Pszemno	1651	55	115	7
25	Słotwina	1059	22	52	5
26	Sulisławice	108	5	7	12
27	Stachowice	153	2	9	6

28	Stachowiczki	68	2	3	4
29	Wieruszów	110	3	10	9
30	Wilków	340	10	15	4
31	Witoszów Dolny	1439	15	48	3
32	Witoszów Górny	333	5	16	5
33	Wiśniowa	204	2	5	2
34	Lutomia Mała	78	1	1	1
35	Zawiszów	118	5	10	8